ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year ..... $2.00 | Canada & Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $3.00
single copy.. .03 | half year..... 1.50

СВОБОДА

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ" в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік........ $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік......... $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

РІК XXIII. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк 19-го січня 1915. Ч. 7. VOL. XXIII. Jersey City, N. J., Tuesday, January 19, 1915. N. 7.

АРЕШТОВАНЄ ПРОФЕСОРА ГРУШЕВСЬКОГО В КИЄВІ.

Австрійська армія побідоносна в Галичині і в російській Польщі.

Москалі стратили доси під Перемишлем 105.000 людий.

Побіда Німців у Франції на шляху до Парижа.

В Росії:

АРЕШТОВАНЄ ПРОФЕСОРА ГРУШЕВСЬКОГО В КИЄВІ.

СОФІЯ, столиця Болгарії (через Амстердам і Лондон), 16. січня. — Звісного українського провідника, професора української історії у львівськім університеті, російського підданого, професора Михайла Грушевського арештували російські власти в Києві перед Новим Роком, в день, коли він вернув ся до Києва з наукової подорожи по Італії.

Професор Михайло Грушевський, славний український історик, є родом з російської України. У Львові був він професором університету, в котрім викладав історію України і східної Европи, від 1890-ого року. Але російського підданства не зрікав ся і за тих 25 літ пробував він не меньше також і в своїм рідним місті Києві, де мав свої реальности. Там був він таксамо як і у Львові душею і провідником наукового руху в українських наукових товариствах. Цінено його високо за наукові праці і в наукових кругах серед Москалів, але російський уряд все відносив ся ворожо до професора Грушевського, хоч закинути йому не міг нічого окрім того, що був горячим українським патріотом та, що свої твори писав переважно по українськи (дещо писав і по московськи).

Інакше годі було його переслідувати або арештувати, бо була би станула в його обороні Австрія, а навіть московські учені. Аж тепер російський уряд скористав з нагоди і підчас війни арештував нашого славного земляка таксамо як і других українських патріотів на російській Україні.

―o―

В Галичині:

ВЕЛИЧЕЗНІ РОСІЙСЬКІ СТРАТИ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма до Сейвіл, Л. Ай.), 17. січня. — В нинішних раннішних виданях тутешних ґазет подано урядову відомість з Відня, котра усталює дотеперішні жертви Москалів при облозі Перемишля.

Підчас першої облоги завдяки геройській обороні залоги твердині російські страти в людях виносили 75.000.

Підчас теперішної, другої облоги страти Москалів виносять вже 30.000. Отже загалом російські страти за 4 місяці під Перемишлем виносять доси 105.000.

ПОБІДИ АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ В ГАЛИЧИНІ.

ВІДЕНЬ (через Амстердам і Лондон), 16. січня. — **В західній Галичині перейшли знова австрійські війска в кількох місцях до офензиви** (офензива — значить: зачіпна війна) **і прогнали Москалів із Заклічина** (місточко Заклічин лежить над рікою Дунайцем, на північ від Нового Санча) **та з Горлиць** (Горлиці на Лемківщині, на схід від Нового Санча). **На полудне від Заклічина австрійська армія висадила у воздух російський магазин амуніції і знищила Москалям кілька гармат.**

Російський відділ, котрий перейшов був Карпати шляхом на Ужок (на полудне від Турки, у Високім Бескиді) **і вдер ся на Угорщину, розбило австрійське військо і відтяло йому відворот до Галичини.**

В Карпатах від вчера значно постуденіло і се сприяє богато воєнним рухам.

ВІДЕНЬ, 17. січня. — Положенє на російсько-австрійськім фронті не змінило ся. Над рікою Дунайцем в західній Галичині наша артилерія вдарила огнем на російську полеву і тяжку артилерію **та осягнула підчас тої гарматної розправи кілька великих успіхів.**

ЛОНДОН, 17. січня. — **Австрійці таксамо як і Німці привезли свої тяжкі гармати, щоби спинити російську армію, котра має намір перейти ріку Дунаєць і вдарити на твердиню Краків.**

В горах Карпатах Москалі повивозили на верхи свої гармати, щоби не пустити до Галичини австрійських і німецьких війск, які, як подавано, зібрано в тій цїли на Угорщині.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 16. січня. — **Над рікою Дунайцем Австрійці бомбардували вчера при помочи своєї тяжкої артилєрії наші укріплені становища, а також стацію і місто Тарнів, котрі потерпіли богато від огню австрійських гармат** (Тарнів — се більше місто, лежить на північ від Заклічина, у незначнім віддаленю на схід від ріки Дунайця). Мимо того австрійське військо не віднесло вчера жадних успіхів.

Як доносили вже телеграми, австрійська армія заняла дуже корисні становища над рікою Дунайцем (Дунаєць впадає до Висли). Положенє австрійської армії там таке корисне, що вона в битвах має рішучу перевагу над Москалями. Тому то, як доносять подані висше телеграми, Австрійці спровадили там свої тяжкі гармати, якими нищать російські ряди по східній стороні ріки Дунайця. Там відай потривають битви довший час, поки Австрійці не завдадуть Москалям більшого удару. Коли би Австрійці вспіли осягнути свою цїль над Дунайцем і завдали там Москалям болючі страти, то тоді перейшли би до наступаючого походу проти Москалів та гнали би їх на схід щораз дальше.

―o―

На Буковині:

УКРАЇНСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦЇ НА БУКОВИНІ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), 16. січня. — Після донесень з міста Кімполюнґу (на Буковині) щораз більше людий приступає до корпуса українських добровольців. Також і старші люди мельдують ся до військової служби, однак управа приймає лише дійсно способних до служби. Буковинські Гуцули, які знають кождий кутик в горах, провадять підїздову війну. Добре зорґанізовані гуцульські відділи ловлять часто російські патрулї і віддають їх в руки австрійського війска. Вони вміють зручно скривати ся по лїсах і несподівано нападати на Москалів.

―o―

ЧИ АВСТРІЯ ШУКАЄ МИРА?

ЛОНДОН, столиця Анґлії, 17. січня. — Тутешний дневник „Дейли Мейл" подає таку телеґраму свого дописувателя з Копенгаґи, столиці Данії:

„Довідую ся, що Австро-Угорщина нараджувала ся з Німеччиною над питанєм про заключенє мира. Австрія либонь годить ся відступити Росії східну Галичину.

„Німеччина казала, що на мир готова би згодити ся, як би при переговорах не нарушено її границь.

„Туреччину мабуть хотїли би лишити її власній судьбі.

„Але покищо обі держави прийшли до переконаня, що ще передчасно говорити про мир.

„Німеччина обіцяла дати Австрії на поміч до Угорщини пів міліона свого нового війска, яке в силї 3-ох міліонів люда кінчить уже вправи".

До тої телеґрами мусимо додати, що се нічого иншого як тільки видумка, бо сьмішно виглядало би, як би предложенє мира вийшло від тої сторони, яка у війні стоїть ліпше тай ще з уступками для тої сторони, яка стоїть слабше.

Адже звісна річ, що в останнім часі Німці бють Французів на заході, а на сході Німці й Австрійці бють Москалів і чи не виглядає се сьмішно, аби Австрія била Москалів, а рівночасно просила їх о мир і давала часть своєї території.

Вправді Москалі заняли більшу часть Галичини, але обі галицькі твердині (Перемишль і Краків) стоять нерушені і Москалі не мають там жадного опертя. Впрочім і Австрійці заняли полудневу часть російської Польщі і **Москалі в Галичині стоять тільки рівно з боєвою лінією Австрійців в полудневій російській Польщі**, кождої хвилї готові до відвороту коли Австрійці і Німці зачнуть посувати ся в російській Польщі на схід.

На другий раз подамо у „Свободі" лист графа Альберта Апонія, мадярського політика, бувшого довголітного президента угорського парляменту — до Американців, в якім представлений дійсний стан теперішного положеня Австро-Угорщини у війні. З того листа видно, кому треба скорше мира і чому.

―o―

В російській Польщі:

В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ ДОВОЛЇ СПОКІЙНО.

ВІДЕНЬ (через Амстердам і Лондон), 16. січня. — На фронті в полудневій части російської Польщі під сю пору доволї спокійно.

Москалі вправді і вчера пробували вдарити на становища австро-угорської армії здовж ріки Ніди, але мусїли уступити перед огнем австро-угорської артилєрії.

БЕРЛІН (через Сейвіл, Л. Ай.), 16. січня. — На східнім поли війни (в Росії і в Галичині) **дальше триває непогода,** яка здержує рухи війск. Одначе ґенеральний полевий маршалок фон Гінденбурґ хоч поволи, але все таки **посуває ся вперед зі своєю армією проти російської лінії коло Варшави і від часу до часу завдає російській армії тяжкі страти.**

Від вчера у Східних Прусах і північній части російської Польщі положенє не змінило ся.

В середній Польщі німецька армія посуває ся поволи наперед. Вчера здобуло німецьке військо приступом одно російське укріплене становище на північний схід від ріки Равки. **Притім полонено 500 Москалів і здобуто 3 машинові карабіни.** Москалі пробували опісля відбити се становище, але мимо завзятих наступів нічого не осягнули.

МОСКАЛІ ВГАДУЮТЬ, ЯКІ НІМЦЇ МАЮТЬ ПРОТИ НИХ ПЛЯНИ.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 16. січня. — Російський ґенеральний воєнний штаб сподіває ся тепер, що Німці мають намір **вдарити на Варшаву з двох сторін:** із заходу та із полудневого заходу. До того припущеня дійшов російський ґенеральний штаб на тій основі, що довідав ся, що полевий маршалок фон Гінденбурґ хоче змінити поле війни і навіть мав уже запорядити, щоби перенесено німецьких ранених з Лодзї і Пйотркова.

Російські ґазети запевняють, що Німці не здобудуть Варшави, бо Москалї заняли сильні становища над східним берегом Висли, з яких їх годї буде прогнати.

ЛОНДОН, 17. січня. — З Петрограду, столиці Росії, доносять, що там припускають, що командант німецької армії в російській Польщі, полевий маршалок Гінденбурґ, котрий стояв в останнім часї над ріками Бзурою і Равкою, має намір **вислати нові війска або від міста Торн** (Торн — се німецька твердиня в Західних Прусах над рікою Вислою над російською границею) **або від сторони Східних Прус.** Москалї старають ся запобігти тому новому намiреному нападови на їх фронт в північній і середній части російської Польщі.

―o―

На Балкані:

РОСІЯ ДОВІДАЛА СЯ ПРО НОВИЙ НАПАД НА СЕРБІЮ.

ЛОНДОН, 17. січня. — З Росії доносять, що Австрія приготовляє новий напад на Сербію. Німеччина вислала на поміч Австрії проти Сербії часть своїх баварських і пруських війск. Сї війска їдуть через Будапешт до полудневої Угорщини, відки мають разом з австрійською армією вдарити на Сербію.

БОЛГАРИ ПРОТИ СЕРБІЇ.

АТЕНИ (через Лондон), 16. січня. — Болгарське правительство зібрало, як доносять із Солуня (Сальонік), коло Трапезунту, над сербською границею 60.000 війска. Се зроблено нiби для охорони східної зелїзниці, але з уваги, що Трапезунт лежить всего 45 миль від Нішу, теперішної столиці Сербії, побоюють ся Серби, що Болгари хотять на них напасти, коли би Румунія виступила проти Австрії.

―o―

У Франції і Бельгії:

НІМЦЇ ПОБИВАЮТЬ ФРАНЦУЗІВ НА ЦІЛІМ ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

БЕРЛІН (через Лондон), 17. січня. — Вчера була битва між артилєріями обох ворожих сторін коло Нюпорт (над бельґійським побережем, на полудне від Остенди).

Коло Аррас (у північній Франції, недалеко бельґійської границї) Французи напали на німецькі становища, але відігнано їх. Опісля Німці прогнали за нападавшими Французами, здобули їх закопи та взяли зловлених у закопах жовнірів до неволї.

В горах Арґонах (коло французької твердині Верден, яка лежить недалеко німецької границї проти німецької твердині Мец) була завзята битва, в якій побідило німецьке військо.

Коло Сан Мігіль (французька твердиня, на полудне від Верден) пробували Французи напасти на німецьке військо, але втікли перед гарматним огнем.

У горах Воґезах (гори Воґези творять німецько-французьку границю коло Льотаринґії, німецької провінції) не було в останних днях важнійшої події.

В ПОХОДІ НА ПАРИЖ!

БЕРЛІН (бездротна телеґрама до Сейвіл, Л. Ай), 17. січня. — Показує ся, що побіда Німців над Французами коло Суасон була велика. Битви тривали три дни: 12-ого, 13-ого і 14-ого січня і скінчили ся великим успіхом для німецького оружя.

Взято там 5200 Французів до неволї та здобуто 35 гармат і 6 машинових карабінів. По утечі Французів знайдено на поли битви самих тільки убитих Французів около 5.000.

Місто Суасон є укріплене; лежить воно над рікою Ен на північний схід від Парижа, столиці Франції. Від Суасон до Парижа всего 65 американських миль віддаленя.

Ся остання побіда Німців коло Суасон викликала серед Французів страх, що Німці прискорили свою виправу на Париж. Особливо великий перестрах запанував у самім Парижи, де зі страху перед бомбами з німецьких літаків держать у тьмі вромішній цїле місто.

―o―

В Африці:

ТУРКИ ІДУТЬ НА ЄГИПЕТ.

КАІРО (столиця Єгипту, в Африці), 17. січня. — **Турецькі війска, які ідуть на Суеський канал, виносять 40.000 люда. Артилєрія того корпуса має гармати найновійшого типу.**

Сю відомість одержала нинї головна анґлійська кватира від анґлійських летунів, котрі полетїли були на віддаль 86 миль і бачили доволї докладно сили і зорchoружене Турків.

Суеський канал — веде із Середземного моря до Червоного Моря (між Африкою і Арабським півостровом), а відси до Індійського океану. Має сей канал величезне значінє для Анґлії, бо се найкоротша дорога до її посілостий в Індіях і коли би Турки взяли в посїданє Суеський канал, то причинили би Анґлії велику страту. Через Суеський канал пробували би Турки дістати ся до Африки, до Єгипту, посілости, яка донедавна була турецькою під наглядом Анґлії, а яку тепер Анґлія оголосила за складову часть своєї держави.

―o―

На морі:

ТУРКИ ЗАТОПИЛИ ФРАНЦУСЬКУ ПІДВОДНУ ЛОДКУ.

БЕРЛІН (бездротна телеґрама до Сейвіл, Л. Ай.). — Турецька урядова оповістка, оголошена в Царгороді (Константинополи), столиці Туреччини, подає до відома, що **турецька надбережна артилєрія затопила перед Дарданелями** (переїзд з Еґейського моря до моря Мармара; Дарданельський переїзд і се море є в турецькій посілости між европейським останком Туреччини і малоазійським) **французьку підводну лодку, коли вона силкувала ся переїхати Дарданельський пролив.**

„SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturady, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Telephone: 498 Jersey City.

Published by
The Ukrainian National Association of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J.. under the Act of March 3. 1879.

По реорґанізації Союза.

Ухвалена на послідній конвенції реформа нашої орґанізації увійшла в житє з днем 1. січня б. р. Се, чого одні члени бажали, а проти чого другі члени протестували, стало ся вже довершеним фактом і з тим фактом кождий з нас мусить остаточно погодити ся.

Заки загал членів У. Н. Союза привикне до сеї нової реформи і заки пізнасть її додатні сторони, не від річи буде обговорити тут деякі важнійші поправки та зміни, яких доси в нашій орґанізації не було. Се ми робимо в тім переконаню, що неодному несьвідомому або побаламученому злобними людьми членови отворять ся врешті очи і він побачить та переконає ся, що „не такий чорт страшний, як його малюють"...

I. Зміна назви Союза.

Деякі люди не вдоволені з того, що наша орґанізація змінила свою назву. Коли нарікання щодо зміни назви Союза чуємо з уст людий неосьвідомлених національно, то се ще до певної міри дасть ся витолкувати; колиж одначе проти зміни назви протестують одиниці, які уходять за сьвідомих Українців, а навіть такі „заступники" нашого народа, котрі на конвенції голосували за зміною, — то сього вже оправдати не можна і така „національна робота" заносить або хлополапством, або кирнею, або таки простим хрунівством!

Хто властиво перевів зміну назви нашого Союза на конвенції? Чи се справді зробили головні урядники або делєґати? Ми маємо вражінє, що та зміна доконала ся на бажанє загалу членів. Конвенція не поступила в тім випадку самовільно (як дехто думає), але пішла — можна сказати — сліпо за голосом народа. Вистане переглянути або хоч пригадати собі велике число передконвенційних проєктів, друкованих свого часу у „Свободі". Майже кождий проєктодавець клав „во главі угла" свого проєкту недвозначне жадане: **змінити назву Союза з малоруської на українську!**

На конвенції в Бофало не було дотично сеї зміни ніякої аґітації. Головні урядники Союза, не маючи права голосованя, зовсім до сеї справи не мішали ся і полишили її в цілости до порішеня делєґатам. А делєґати?... Робили сьвідомо те, що їм веліла їх власна совість і приказ тих відділів, яких вони були заступниками. Вони підходили свобідно до вибраної на ту ціль комісії і виголошували виразно і ясно своє „так" або „ні". Одна партія не робила другій ніяких докорів і ніхто на нікого не впливав. Підчас поіменного голосованя над зміною назви орґанізації на салі було зовсім тихо і се мусить признати кождий, хто під той час був на конвенції присутний. Розуміє ся, що делєґати і урядники були цікаві, як випаде голосоване над сею важною справою: чи наша орґанізація лишить ся у своїм старім платю, чи приберсть ся в нову, відповідну духови часу одежу. Одну річ мусіли собі затямити ті, що слідили уважно за голосованем поодиноких делєґатів. Отже деякі делєґати, що мали марку сьвідомих Українців, голосували проти зміни; знов же инші, котрі в деяких наших кругах мали марку кацапів, голосували за зміною. Не хочемо наводити тут ніяких імен, але як би ми їх навели, то наші читачі переконалиб ся, що так воно справді було.

По обрахованю всіх голосів, „за" і „проти", показало ся, що за зміною була подавляюча більшість і в наслідок того припоручено дотичним урядникам Союза виготовити відповідну поправку до зміни назви в чартері орґанізації. Сю поправку зараз таки виготовлено, прочитано перед цілою конвенцією, підписано начальною управою і відіслано на руки відповідного урядника до Трентону.

Замітна річ, що **на конвенції ніхто з приводу зміни назви Союза не вносив ніякого протесту;** за те-ж по конвенції деякі делєґати, а з ними і споре число побаламучених членів, взяли собі сю зміну за „камінь преткновенія" в боротьбі з теперішним головним урядом нашої орґанізації. Се ми зазначуємо тут лише мимоходом, аби показати нашому загалови, якими „чесними" дорогами добивають ся деякі „патріоти" до своєї наміреної цілі...

Заходить питанє, чи зміна назви нашої орґанізації принесе якунебудь користь її членам. На се питанє є двояка відповідь. Як би наш Союз був чисто асекураційною орґанізацією, то його назва могла би бути для нас зовсім рівнодушна. Ми могли би тоді з чистою совістю примінити ся до звісної нашої приповідки: „Як звав, то звав, аби щось дав". Зовсім инакше мається справа тоді, коли якась орґанізація побіч справ асекураційних має на уваზі ще инші справи. Наш Союз — як кождому відомо — називає ся народним Союзом, а сю назву він носить чейже не від паради... Наш Союз має на ціли пособляти своїм членам не тільки під оглядом матеріяльним, але і під оглядом національним. Його задача полягає не лише у тім, аби якомусьтам свому членови виплатити приписану статутом грошеву підмогу; він має ще инші, висші цілі, яких ми тут очевидно вичисляти не будемо, бо вони знані добре нашій широкій громаді.

До бофаловської конвенції ми називали нашу орґанізацію „Руським Народним Союзом", але чужинці звали її инакше, бо анґлійська назва не відповідала назві руській. Чужинці (а иноді і свої таки „землячки") називали нас „маленькими москаликами" а то і прямо Москалями, бо анґлійське слово „Russian" не може ніяким чином означати що иншого, лише „Росіянин" або, як ми кажемо, „Москаль". Чи той Москаль буде мати на голові велику шапку чи малу, то він все таки Москаль... Щоб не дурити далі самих себе і щоб приневолити чужинців називати нас нашим власним, а не чужим іменем, ми мусіли сказати ясно, хто ми є: Русини-Українці, чи Москалі. На означенє нашої народности приняли ся тепер між всіми чужинцями дві рівнозначні назви: Ruthenians (Ruthenen) і Ukrainians. Коли прим. схочете пошукати за нашою народностию по більших анґлійських словарях чи енциклопедіях, то знайдете побіч себе обі сї назви. Значить, Анґлійці не ідентифікують нас ніколи з Москалями, але уважають нас за окремий від них нарід; вони знають, що Москалі і Українці належать до одної спільної, славянської, раси, а поза тим — се собі два окремі народи: инша у них бувальщина, инші ідеї, инші звичаї і обичаї.

На минулій конвенції нашої орґанізації нам лишало ся до вибору: або назвати Союз „руським" (по анґлійськи „Ruthenian") або „українським" (по анґлійськи „Ukrainian"). З огляду на те, що російські Українці назви „Ruthenian" ніколи не вживають (і мабуть не будуть!) і з огляду на обставину, що, коли є мова про нашу цілу (соборну) вітчину, всі наші учені і політики (де-б вони не були) мусять з конечности послугувати ся термінами „Україна", „Українець", „український" — делєґати прийшли до переконаня, що ліпше буде назвати наш Союз ширшим, а не вузшим народним іменем. Називати нашу орґанізацію (як сього домагали ся деякі проєктодавці) подвійним іменем: „русько-український" або „українсько-руський" — було не практично, бо одно з тих слів є лише близшим поясненем другого. Для чужинців се часом потрібне, але для нас — злишне. Для чужинців добре знати, що наш нарід має кілька назв: Українці, Малороси (урядова російська назва, нам накинена), Русини, Руснаки — але ми чейже не будемо себе звати усіми тими назвами нараз!

Дуже добре стало ся, що наша орґанізація назвала себе „українською" якраз під теперішну пору. Тепер — як кажуть деякі люди — Українці „в моді"... Стало ся се потрохи за нашими впливами, а потрохи... поза нашими плечами. Підчас теперішної війни показало ся, що осібна українська держава є також в інтересі Австрії, Німеччини, Туреччини тай ще деяких европейських, а навіть азійських держав. Навіть Анґлія, Франція і инші союзниці Росії не мають нічого проти того, щобы та велика Росія до певної міри змаліла... Всадити в серце „непобідимої" Росії такий великий самостійний клин як Україна — се є оконечною мрією всіх великодержавних політиків і дипльоматів.

Про Україну говорить ся тепер дуже богато. Всі культурні народи стали нами інтересувати ся і то не на жарти! Є велика надія, що теперішна війна принесе нам несогірші користи, а ті користи будуть тим більші, чим більше ми будемо рухати ся перед очима цивілізованого сьвіта.

І подумайте лише: В цілісінькій Америці (хоч яка вона велика) є тільки одно-одиноке правно зорґанізоване товариство, що має **офіціяльну українську марку!** Се товариство — то наш „Український Народний Союз". Чи Ви, шановні Читачі, відчуваєте в своїм серци, яку моральну силу має тепер наша орґанізація перед чужинцями? Як Ви се відчуваєте, як почуваєте себе гордими з того приводу, що Ви є сьвідомими і діяльними членами сього українського товариства, то подякуйте за се не кому иншому, а своїм таки делєґатам: **сьвітлій XIII. конвенції нашої дорогої орґанізації!**

Настрій на Україні.

(Лист з Одеси).

Читаєш зненавиджену нами тепер російську пресу — Господи! які вони всі молодці і як усі суспільні верстви і всі народи прихильні як вірні собаки до них! Але Ви знаєте, що навіть російські робітники в Петербурзі піддались мобілізації з великою неохотою. Великі прикрости мало правительство при мобілізації також на Кавказі. А на Україні в Луганськом (Катеринославської ґубернії) при покликаню нового запасу дійшло до розрухів, які довелось втихомирювати реґулярною армією, при чому 11 людий убито і коло 40 ранено. Власти мусіли навіть вислати у Катеринославщину ґенерала Драчевського задля провірки запомогової справи родинам запасних з повітів Новомосковського, Павлоградського й Александровського. Сила жінок покликаних резервістів відвідала ґенерала й заявляла йому скарги в звязку з сею справою. Була і в нас в Одесі не так давно подія, що живо пригадала нам картинки з часів японської війни, коли жінки покликаних резервістів полягали на рельси і не пускали поїзду відійти. Отже в Одесі теж декількы тисяч жінок запасних, опинившись в нужді і не отримуючи задовольняючого „пособія", облягли нашу чорносотенну городську управу і вимагали негайно задоволити їх вимоги. Так було декілька днів, заки адміністрація не вжила рішучих заходів і не задоволила бодай частково вимог жінок. Ходять чутки, що й по инших містах не проходить спокійно. Населенє щораз більше непокоїть ся страшенно великою скількістю вбитих, а „визвольна" акція в Галичині ділає теж навіть на тих, що поробились було „патріотами". Ми так думаємо і почуваємо, що вже незабаром мусить початись рух протесту, а то й більше серед народу. В одеськім порті сильне безробітє, а взагалі в місті велика нужда.

(Вістник Союза для визволу України).

Зі Львова й околиці.

Російські й польські часописи, що виходять у Львові, не подають ніяких сьвіжих подробиць про господарку Москалів, лише перемелюють давні відомости в иншій формі. Ми згадували вже свого часу про те, що Росія хоче ввести московські назви місцевостий в Галичині. Російська часопись у Львові „Военное Слово" пише в тій справі отсе: „Доля Прикарпатської Руси мусить відбити ся також на зміні ґеоґрафічних назв. Російські власти замітили, що сї назви зовсім поперекручувані. На мапах „російські" (чому не українські?) назви є звичайно заступлені польськими і німецькими. Щоби російським властям прийти з помочию при зміні тих назв, зорґанізувала „Русская народная Рада" окрему комісію ґеоґрафічну зложену з членів: Ф. Свистуна, предсідателя, М. Кожевнікова, містопредсідателя, О. Маркова, секретаря, і членів: І. Яворського, І. Завадовського і М. Гнатишака".

Податки вже почав стягати львівський маґістрат від дня 3. грудня. Так отже мимо пануючого голоду й нужди треба „віддати цареви, що царське".

Про околицю Львова подає деякі подробиці „Слово Польске"; читаємо там: Немирів стоїть цілий. Купелеве заведенє, що стоїть 3 кільометри від місточка, зовсім уратоване, лише в середині троха зруйноване через те, що там якийсь час містив ся російський ґенеральний штаб і управа Червоного Хреста. Коли австрійські війска уступали, то лишили в Немирові воєнну аптику і богато возів з поживою, між иншими богато консерв. Вози й табор розібрали селяни, яким ніщо не лишило ся з маєтку.

Села в околици Немирова остали цілі, як: Щирець (давнійше доношено, що Щирець ограблений!), Париси, Тростянець, Вороблячин, Родруж, Смолень, Потиліч і ин. Богатші Жиди повтікали, а таксамо судові й податкові урядники.

Ціла дорога від цвинтару в Немирові через купелеве заведенє, опісля через ліс у Вороблячині аж до Грушова, на просторі около 8 кільометрів покрита формально возами з австрійського табору. Найбільше возів стоїть на сіножати коло Грушова і коло Великих Очий, де був богато ранених і полонених. Грушів — то село й місточко, де були сталі касарні драґонів. Село остало ціле.

В Любачеві остали ненарушені церков, костел і парохіяльні будинки, а також державні будинки уратовані, мимо великого пожару, який знищив ринок і кілька хат коло шпиталю „на піску". Склепи сплюндровані. Місто майже цілком пусте, бо богатше населенє і урядники втікли до Ярослава, а відтак дальше. Аптика зачинена, нічого в місті не мож дістати, ні сірників, ні соли. Села в околици Любачева цілі.

Місточко Олешиці також не богато потерпіло. З фільварку повтікала вся служба разом з арендаром.

Жертви
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

147. **Вінніпеґ, Ман. (Канада).** Петро Сторожук $1.00

148. **Ембрідж, Па.** Хвальна Редакціє! Отсим маємо честь переслати Вам дальших $10.25 на Фонд визволеня України. Є се вже друга посилка так, що загальна сума (крім звиш 60 дол. висланих до Філядельфії) з попередно надісланими жертвами виносить $127.25. Мимо великого безробітя і тяжких обставин, серед яких нашим людям доводить ся збирати сі датки і складати їх на народнім жертвеннику, вони чинять се з властивою Українцям жертволюбивостю в тім переконаню, що зможуть хотяй в части причинитись до зменьшеня того горя і нещастя, яке тепер навістило нашу любу країну.

Честь і слава кождому, що причинив ся хотяй би найменьшою лептою в довершеню сего красного діла!

На руки пп. Михайла Соколовського і Николи Миницка зложили на хрестинах у Йосифа Білика як слідує: Юрко Чажовський $1.25; Василь Батіг $1.00; Михайло Соколовський, Іван Гошилик і Йосиф Білик по 50 цит.; Йосиф Герман, Ст. Марквяк, Михайло Транчак і Михайло Гошилик по 30 цит.; Теодор Гриневич, Лесьо Кібаш, Теодор Гриневич, Юрко Косарич, Теодор Лавринок, Іван Рапач, Юрко Онуфрик, Теодор Шелиґіда, Іван Кочерскат, Петро Косарич, Теодор Мачита, Петро Шиповський, Іван Фурман, Стефан Макар і Іван Сніжик по 25 цит.; Никола Миник 20 цит.; Ендий Главатий 10 цит.; в читальни зложили: Григорій Мончак $1.00; Іван Мочаик 25 цит. — Разом $10.25

о. Петро Єзерський, Д. Лазар.

149. **Соблет, Вайо.** На мітинґу Братства сь. Петра і Павла, від. 392. У. Н. Союза зібрано між членами на Ф. В. У. $3.10. Жертви зложили: з каси відділу $1.85; Ф. Галінчик, І. Казек, Ст. Ідзіковський, М. Навлишин і Х. К. Бродзінський по 25 цит. — Разом $3.10

150. **Савт Такома, Ваш.** Хвальна Редакціє! Просимо помістити пару і наших слів з далекого заходу Злучених Держав. Хотяй нас ділять гори, хотяй ми далеко, коло Спокійного океану, але почули клич народний та відчули в серцях плач сестер і дітий наших по полеглих братах наших, добровольцях, котрі борють ся за Україну. Тож і нас кількох братів зійшло ся на латинське Різдво і зложили малі датки на запомогу для наших вигнанців за границі рідної землі. Отсе імена тих, котрі зложили на ту ціль для голодуючих: Гринько Титенич $2.00; Іван Рудий, Никола Штоґрин, Петро Фі..., Мацей Оттембрайт, Дмитро Олексюк і Станислав Тшасковський по $1.00; І. Оттембрайт 20 цит.; Семен Рашковецький $1.8... — Разом $10.…

Збіркою заняли ся Іван Рудий і Никола Штоґрин.

151. **Елко, Брітіш Коломбія** (Канада). Відчуваючи нужду в старім краю, котра гостила на нашу Галичину, а особливо вістила наших братів і сестер, котрі тамнуть з голоду і холоду, відзиваю ся до Вас. Дорогі Братя і Сестри, Хотяй ми далеко, та не забуваймо в так важнім часї і жертвуймо тілько, кілько хто може на українських бідних вдів і сиріт. Там наші братя не жалують свого житя, котре є найціннійшим скарбом, а ми не жалуймо пожертвувати го цента. І на Елко, Б. К. на Фонд визволеня України зложили $32.75 отсі особи: Дмитро Попович, Дмитро Сенич, Іван Бойко, Стефан Салижин, Стефан С..., Гнат Корольчук, Василь Корольчук, Дмитро Салижин, Федор Бардзій, Іван Ста..., Дмитро Тимків, Яків Микитин, Дми... Кільчицький, Дмитро Гарас, Михайло ...регіняк Михайло Джус, Пилип Балаба..., Дмитро Джус по $1.00; Михайло Якимі..., Стефан Семянчин, Федор Кільчицький, Андрій Морис, Олекса Морис, Стефан ...рилко, Никола Данів і Гринь Бориневи... 50 ц.; Михайло Попович $1.50; Михайло Сенич $2.00; Юрко Лавришин, Юрко ...фінь і Іван Стефінь по $1,00 (сї всі походять з Галичини, з села Красна і доокольних сіл повіта Калуш); Іван Сливка і Петро Мадриґа Н. по $1.00; Юрко Гуйван $1...; Юрко Мадриґа Гн. і Іван Мак по 50 ... (сї походять з Буковини). — Разом $32.7... Пересилка виносить 25 ц., тож залучаю в сїм листі чек на $32.50 на Фонд визволеня України, на поміч нашим бідним братям і сестрам в старім краю. Гаразд! **Гнат Корольчук.**

152. **Акрон, Огайо.** Дорогі Братя і Сестри, Українці й Українки з Акрон і околиці! Ото я відзиваю ся до Вас. Було у мого сусіда весілє досить скромне і не було богато гостий, але я хоч чоловік неписьменний, промовив пару слів, як умів до гостий. Були там люди доброго серця і зложили на мою просьбу дрібні жертви і я зібрав $1.45. То було у п. Олекси Кудери. А о дві неділи пізнійше були хрестини у п. Романа Гайвого і я знов пійшов тою дорогою, що поперед тому дві неділи і знов були люди так добрі, що знов зложили на мої слова $2.75. Ото, Братя і Сестри з Акрон і околиці. Сила то з нас в тій місцевости знають писати і читати і Ви читаєте ріжні дописи і так далї, тож Ви ліпше знаєте, що діє ся у нашім рідним краю, а що допєрва, що я мушу когось просити, щоби мені перечитав або оповів, що діє ся де в сьвіті. Як я слухаю, як хто читає нашу часопись „Свободу", то мені серце крає ся, як то там виглядає, як то там діє ся у нашім рідним краю, як я собі погадаю, як там моя жінка і дитина певно тяжко горюють в таку тяжку хвилю. Серце моє тріскає від жалю. Моя жінка з дитиною на Угорщині, а ви, Братя і Сестри, може неодного з Вас родичі і братя і сестри також втікли з краю, а Ви твердого серця. Може і акуратно Ваш батько чи брат чи сестра дістануть з того Вашого так малого датку хотяй маленьку запомогу в такій гіркій годині під теперішну пору? А сила Ви, Братя і Сестри, пускаєте своїх гірко запрацьованих центів на пусті річи. А на так дорогу ціль жалуєте дати, а не раз еще і другого бунтуєте і відтягаєте від того. Ото, Братя і Сестри, ми повинні кождий і кожда знати о тім, як родичі, братя і сестри, сусіди, приятелі і так далї, як вони витягають руки о милостиню. Так, дорогі Братя і Сестри, представте собі перед очи той образ страшного суду. Так, Братя і Сестри, і в теперішній сьвітовій війні витягають руки наші рідні о милостиню. А кождий і кожда українська душа повинна знати, що тяжка хвиля тепер, що кождий нарід терпить голод і холод у старім краю. Так, Братя, ідіть моєю дорогою всі. Той пару центів ідуть на сироти, що ся остали по наших братях, котрі положили своє житє за рідний край і сам від себе даю на ту ціль одного доляра. Крім того доложив ще одного доляра Іван Рафаль. — Разом сума виносить $6.20

Максим Хребор.

153. **Норт Вестпорт, Масс.** Христос Раждасть ся! Посилаю різдвяний дарунок для нещасних в рідним краю; малий дарунок, але зі щирого серця, та я не забуду і на далї свого обовязку, який я сповняти повинна. Прошу не подавати мого імени у виказі жертводавців.

Желаю Вп. п. Урядникам У. Н. Союза веселих і щасливих сьвят і Нового Року, здоровля і сили до дальшої праці і витривалости в перешкодах. Най Всевишний допомагає Вам в кождім поступі і най благословить Вашу щиру працю для народного добра та заплатить Вам сторицею за Ваші труди. Желаю У. Н. Союзови слави, а всьому українському народови побіди над ворогами, слави і волї по всій Україні тай веселих і щасливих сьвят найблизших.

Даток на Ф. В. У. $2.00

Дівчина-Українка.

(Се вже третий датон на Фонд визволеня України від сеї патріотки (разом уже $8.00), котра присилаючи жертви на поміч бідним вдовам і сиротам українським в старім краю, не желає собі навіть, аби подавати її імя у виказі жертводавців. — Редакція).

РАЗОМ $65.05.

З перенесеня $3.307.42; з днем 6. січня с. р.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $3.372.47.

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, НА МІТІНҐАХ, НА НАРАДАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ!

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР В КАНАДІ.

Українські актори завели ся, числячи на анґлійську публику.

В Едмонтоні (провінція Альберта, Канада) виступає перша українська театральна трупа, зорганізована в Канаді. Факт сам про себе великої ваги, бо хоч ся проба може і показати ся передчасною, то всетаки є се знак поступу канадійських Українців. На перші виступи „Українського Театру" зложили ся штуки „Не ходи Грицю", „Перехитрили" і „Безталанна". Числячи більше на поперте анґлійської публики, молоді актори вибрали на свої пописи велику салю театру „Емпайр" і там виставили „Не ходи Грицю" та „Перехитрили".... але попекли ся. З анґлійської публики пересиділи на „Грицеви" до кінця, здаєть ся, лише один театральний репортер часописи „Едмонтон Джорнел" а на „Перехитрили" вже мабуть і репортера не було. І остаточно театр переніс ся з „Безталанною" до дешевшої, хоч меньше вигідної „Української Бурси".

Із штук найлучше вдала ся „Не ходи Грицю". **Описуючи представленє, говорить анґлійська ґазета „Едмонтон Джорнел" ось що:**

„В театрі „Емпайр" робила ся дня 6. с. м. історія драми, коли по раз перший в канадійськім театрі українська трупа відіграла одну штуку в рідній мові. У їх старій вітчині драма є високо розвинена і вони мають многих драматурґів і акторів першої кляси. Тут однакож, хоч від ряду літ приходять до Домінії у великім числі, мусїли вони доси звертати більше уваги на повседневні занятя і часу на розвиванє свого артистичного таланту не було в них. З уваги на се, штука була для них епохальною подією.

„Штука давала образ житя на Україні, образ, який мусить цінити кождий, хто заінтересував ся бурливою історією сього краю, або його народом, який тепер становить таку поважну часть нашого населеня Західної Канади". Вірність, з якою у штуці зображено житє народа, є понад всякий сумнів. У строях на сю оказію нема жадного силуваня. З ними йдуть в парі і сцени. Сцена на подвірю перед хатиною Хоми, коли молоді дівчата прийшли колядувати, має чудну красу, яку тяжко забути.

„Панна Ластівка у головній ролї Марусї показала ся незвичайно симпатичною акторкою з дійсним драматичним інстинком. Як в лекших так і в траґічнійших місцях вона відповідала вимогам своєї ролї. Пан Морозов дав дійсний образ заклопотаного любовника. Він має хороший барітоновий голос і співає чудово свої ріжні точки, як і панна Ластівка. Хор у четвертім акті, де всїм мають по кусинку соля, становив правдивий музикальний пир. Инший милий кусник — се був дует Марусї з Дариною у першім акті. Пан Нечипір був страшним чорним характером, яко горбатий старий парубок, а п. Лотоцький був головним сьміхованцем яко маленький Дмитро. Його веденє хору у сцені перед млином викликало бурю оплесків.

„Пан І. К. Дорош, директор, заслугує на признанє за викінченє першого виступу..."

НОВИНКИ.

ДО ТИХ, ЩО ІНТЕРЕСУЮТЬ СЯ ЛІСТАМИ СТРАТ, ОГОЛОШУВАНИХ У „СВОБОДІ".

З недостачі місця ми вже у двох числах не друкували виказу убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні. Щоби вдоволити наших читачів, ми у слідуючім числі подамо з того виказу цілу одну сторону і тим чином вирівнаємо се, що мало бути друковане у двох попередних числах.

—o—

ОСТАННА ПРИГАДКА.

Сьогодня (второк) о годині 8.30 вечером відбудеть ся в Карнеґі Гол (на розі 57. улиці і 7 евені в Ню Йорку) ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ, з якого чистий дохід призначений на вдови і сироти по убитих наших братях в Галичині. У тім концерті беруть участь: п. АДАМ ДІДУР, славнозвісний артист-співак Метрополитен Опери в Ню Йорку, п-ні МАРІЯ РАППОЛЬД, артистка-співачка Метрополитен Опери в Ню Йорку, п-на СОФІЯ НАЇМСЬКА, першорядна артистка-пяністка в Ню Йорку і „УКРАЇНСЬКИЙ ХОР" з 70 осіб під управою п. Мирона Гундича. Ціла програма сього концерту складаєть ся з кільканайцяти добірних точок, а хто їх почує у виконаню висше названих артистів і співаків, сей буде мати певно велике вдоволенє. Така нагода лучаєть ся дуже рідко, тож кождий наш земляк і землячка повинні з сеї рідкої нагоди скористати. Білети можна набути при касі (в Карнеґі Гол), яка є отворена від 10. години рано аж до вечера. Маємо певну надію, що наша шан. Публика виповнить концертову галю по береги і тим дасть наглядний доказ, що славний наш концерт і його ціль та задача не є їй байдужні.

—o—

КОШТИ ВІЙНИ.

З Лондону доносять: При кінци року обраховують тутки, що пять місяців найбільшої в історії війни коштували шість мілїонів убитих, ранених і взятих в полон людий і сім біліонів долярів. Числа представляють ся так:

Велика Британїя — 800 офіцирів вбитих, 4.000 ранених; 15.000 жовнірів вбитих, 60.000 ранених, 25.000 пропавших.

Франція — 180.000 убитих, загальна сума страт 1.100.000 людий.

Росія — 250.000 убитих, загальна сума страт 1.800.000 людий (??!).

Бельґія — 30.000 вбитих, 58.000 ранених, 35.000 в полоні.

Сербія — загальна сума страт 170.000 людий, з чого Австрія має в полоні 80.000.

Німеччина — 250.000 вбитих, 850.000 ранених, 400,000 пропавших.

Австрія — 160.000 вбитих, загальна сума страт 1,500.000.

Страти в грошах.

Велика Британїя — $225,000,000 місячно, разом мілїярд 225 мілїонів.

Франція — $300,000,000 місячно, разом мілїярд 750 мілїонів.

Німеччина — $300.000,000 місячно, разом мілїярд 500 мілїонів.

Австрія — $200,000,000 місячно, разом один мілїярд.

В додатку усї воюючі держави понесли величезні страти через спинене торговлї і промислу. З уваги на страшний фінансовий кошт, кажуть фінансові знавці, війна мусить скінчити ся в протягу найблизших пяти місяців.

Вивіз Анґлії зменьшив ся через війну о 475 мілїонів долярів в протягу пяти місяців, а ввіз зменьшив ся о 355 мілїонів.

—o—

ЩЕ ДВА АВСТРІЙСЬКІ КОМАНДАНТИ ПІЙШЛИ НА ГУБИ.

З Відня доносять, що цісар Франц Йосиф приняв просьбу о звільненє від служби ґенерала Лїборія фон Франка, команданта пятого корпуса армії і полевого маршалка Артура Пщиборського. Оба були командантами австрійських військ, що воювали з Сербією. Після оповіщеня, ґенерал Франк подав ся о відпустку з причини слабого здоровля.

—o—

ШВЕДСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГЕРОЇНІ.

Двоє шведських дітий, Ґунґільд і Раґна Інґеборґ Найман, котрі чули про героїню-Українку Розу Зенох зпід Рави Руської, прислали їй два листи і дві картки з видами. Як звісно, 13-лїтна Роза Зенох носила воду жовнірам серед граду шрапнелів і вкінци зістала тяжко ранена кулею в ногу. Її привезено до віденського шпиталю, де нею заінтересували ся найвисші круги. Через часописи довідали ся про ню і в Швеції і ось знайшло ся двоє людий, які також заінтересували ся маленькою героїнею. Один з висланих ними листів звучить:

„Я чула, як про Тебе тут говорять. Тому я хочу написати до Тебе кілька слів. Я пишу до Тебе через „Ти", бо я не знаю Твого імени. Ми, Шведи, не знаємо Твоєї рідної мови. Наперед я Тобі бажаю, щоби Твоя нога виздоровіла. Ми обі, що пишемо до Тебе, є рідні сестри. Моя сестра і я мусимо про Тебе думати. Ми хотїли би, щоби Ти приїхала до нас, як лише настане мир.

„Не сумуй! Твоя нога певно буде здорова. Я висилаю Тобі також картку. Се одинока картка, яку я маю. Ти зрозумієш, що менї тяжко до Тебе писати, бо я не знаю, які Тебе справи обходять. Тепер я кінчу. Будь здорова. Пересилаю Тобі сердечні поздоровленя від шведських дітий, дівчат і хлопців. — Ґунґільд, Інґеборґ Найман".

—o—

„ДАРУНОК" ДЛЯ ЦЕРКОВ В ГАЛИЧИНІ.

При синодальнім бюрі в Москві істнує відділ, що збирає запомоги для убогих церков в Росії. Сей відділ рішив підпомогти тепер і убогі „православні" церкви в Галичині — хоч їх там нема. Саме недавно вислано на руки ґубернатора Львова ґр. Бобрінського 44 образи, 5 сьвященичих риз уживаних і 17 нових з набедренниками, 10 нових ґарнітурів для сьвящеників і діяконів та ґарнітури для чаш. Кромі сього вислано богато инших церковний річий, як: кадило, старі аналої, потовчені ампулки і лямпи та 5 пудів поломаних сьвічок.

—o—

ІСЛЯНДІЯ І ЇЇ КОРОЛЬ.

З Рейкявік, столиці Ісляндії (Ісляндія — се остров на північ від Анґлії, який належить до Данії), доносять: Ісляндія находить ся в станї великої політичної кризи і населенє Ісляндії дуже сему раде, бо має про що говорити в довгі зимові місяці. Кріза є не з иншої причини, як через спори між пануючою лїберальною партією і данським королем, який є також паном над Ісляндією.

Ісляндський парлямент підчас послїдної сесії поробив ріжні зміни в конституції, згідно з популярними домаганями. Коли однакож премієр вислав сї поправки до короля до піднису, той відмовив ся їх підписати, твердячи, що конституція Ісляндії не сьміє бути змінена без ухвали данського парляменту. Тимчасом Ісляндці вперли ся, що вони самі найлучше знають, яка конституція для них добра. Друга річ, за яку йде спір, се питанє ісляндського національного прапора. Ісляндції хочуть уживати свого національного прапора, а король не хоче згодити ся на признанє сего прапора.

—o—

БЕЗРОБІТЄ В ТОРОНТО.

З Торонто, Онт. (Канада), доносять: Міське бюро працї видало звіт за послїдні три місяці і в нїм виказує, що із 11.782 людий без занятя, зареджістрованих в бюрі, дано роботу лише для 373 і то з них лише одна третина дістала сталу роботу.

—o—

БУШЕЛЬ ПШЕНИЦЇ ЗА ДВА ДОЛЯРИ.

З Шікаґо доносять, що два доляри за бушель пшеницї, цїну доси нечувану, платило ся в Шікаґо, а платила так Італїя за рід пшеницї, званий Дурум.

ПЕРЕПИСКА АДМ. „СВОБОДИ".

Дописувателеви з „Пр-ма". Ми постарались і продаємо атляси тому, бо нас часто о них запитувано. А що хтось враз з п. дописувателем готов думати, що як замовить **атляс**, то дістане **пару ногавиць** або **бочку бриндзї** — на се не маємо ліку — і такому вічная память.

ОСОБИСТА СВОБОДА.

(Пише Люїс Н. Гаммерлінґ, президент Американського Стоваришеня Чужомовних Часописий).

Кождий студент права учить ся, що колись, як люди жили в станї півдикім, вони покористувались абсолютною свободою та аж коли почали люди лучити ся в громади, коли почали творити товариства, від тодї втратили вони свободу.

Та се так лиш говорить ся через ріжних фільософів на те, щоби доказати стійність закона, а не на те, щоби воно мало справдїшну вартість.

Говорячи справдї в обороні свободи, треба сказати, що вона мусїла розвиватись так, як усе на сьвіті, а не так, як сего хочуть учені та фільософи. Свобода могла лиш тодї бути справдїшною свободою, коли чоловік жив одинцем, коли не зносив ся з другими. Розуміє ть ся, що таке житє доводило одиницї до стану дикунства та що чоловік мусів конче лучитись в громади, коли хотів бути справдї чоловіком, коли хотів віддати для людства те, що йому належить ся. Се так було і тепер є від непамятних часів. Хоч може на се не згодять ся пропаґатори свободи, але воно таки так є, чи вони сего хочуть або нї. Так воно є, без огляду на се, чи кому подобаєть ся або нї.

Розріст отже свободи залежав від того, чи чоловік проживав сам, чи він жив в громадї з иншими людьми. Хто хотів позбавити чоловіка свободи в цїлім значіню того слова, вистарчало йому, щоб лиш завів між поодинокими людьми товариство. Хто хотів стати завислим, тому треба лиш вступити в товариський кружок. Остаючи в громадї, мусить одиниця примінюватись до певних постанов, а се вже, розуміє ть ся, є першим кроком до позбавленя свободи. Розуміє ть ся, що усе те сказане тут виглядає може дивно, але воно так справдї є.

Треба би тепер знати, як поставити границю між отсими роздумуванями та в який спосіб прийти до вирівнаня отсих гадок.

Дехто може думати, що се є лиш звичайна собі балачка, про яку це варто й читати та роздумувати над сим.

Так так воно не є. Хто хоче про се дізнатись правди, мусить доходити сего від самого початку. Треба зібрати усї дані, коли хочеть ся поставити якесь заключенє.

Кождий знає се з власного досьвіду, що товариства мусять мати певні свої права, якими руководять ся, та що на сих правах опирають вони свій розвиток.

Так було, є тепер і буде на дальше. Так мусить бути. Однак з сего не виходить еще, щоби товариства мали в якийнебудь спосіб ограничувати свободу своїх членів, бо се зовсім тодї тростом, яких тут маємо подостатком в Америцї. Кождому відомо, що трости нищать істнованє одиниць та відбирають у них можність житя. Тому й виступають усї проти тростів, воюють з ними та старають ся поконати їх, як шкідливих, як тих, що ограничують свободу чоловіка.

Се однак не відносить ся до товариства, де збирають ся люди для веденя спільної працї, де збирають ся для якихось гарних думок.

Тут мусимо *застановити ся над двома справами.*

Перше, особиста свобода в цїлім значіню сего слова, що повинно бути цїлию житя кождого чоловіка, що повинно становити правдиву вартість людий.

Друге, свобода в товариствах, які хоч мусять мати свої права, всеж таки ті права не повинні ограничувати свободи поодиноких людий, не повинні бути тягарем, а противно повинні улекшувати працю над розвитком людства.

Тепер в нашім „краю свободи" богато говорить ся про сю свободу, однак мало є тих, що справдї застановляють ся над сею справою, за мало працюють в сім напрямі, щоб дїйсно сю свободу ограничити, як се знаємо з щоденного досьвіду. *Чи сї, що старають ся усіми силами ограничити* нашу свободу розуміють, до чого заведе їх така праця, не знати. Фактом одначе є, що свободу відбирають нам кождого дня і то в такий спритний спосіб, що ми сего й не добачуємо. Ограничують свободу віроісповіданя, свободу слова, навіть свободу одежі. Тому всїх сил треба докладати, щоб не дозволити на се, аби непокликані вмішувались в наші дїла та перегороджували наші найлучші пляни.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ У. Н. С.

за місяць грудень 1914 р.

(Дальше).

Відділ 95 суспендований.

В. 95. Буцько Стефан, Баран Іван, Бабич Михайло, Домбровяк Антін, Джуґан Григорій, Дуденяк Іван, Добровольський Николай, Ференц Василь, Ґліта Петро, Ґойда Антін, Ґолят Олекса, Ґмитрик Матій, Ґойда Роман, Ґойда Василь, Яцканич Николай, Юрчик Федьо, Яцканич Василь, Карпач Йосиф, Крайняк Михайло, Качмар Михайло, Костик Николай, Кравець Данько, Кравець Адам, Крупка Михаїл, Кевеш Данько, Леньо Юрко, Ляшевський Мирон, Миндера Ґарасим, Морковчик Николай, Мандель Іван, Майчак Василь, Мейза Гаврило, Михалик Юрий, Ноґа Михаїл, Новак Йосиф, Налевани Іван, Пашкевич Михаїл, Петрак Микита, Пітух Михайло стар., Пітух Петро, Пітух Василь Поливка Томаш, Пітух Михайло молод. І. Поґжеба Валько, Прислопський Андрій, Петрак Френк, Потоцький Андрій, Пацлавський Антін, Петрак Павло, Райхель Йосиф, Солтис Семань, Стицяк Стефан, Солтис Йосиф, Солтис Антін стар., Солтис Андрій, Солтис Павло, Савка Андрій, Сівік Іван, Солтис Антін, Шурак Петро, Щерба Франко, Штурак Михайло, Шатковський Павло, Шатковський Томаш, Шатковський Іван, Шипуля Володимир, Туний Іван, Тич Николай, Тарчак Іван, Туляй Василь, Ванда Петро, Вандровчак Петро, Зумар Іван, Зубик Павло, Зубик Іван, Хруставка Іван, Хома Іван, Хомець Петро, Хованець Михаїл, Бабіч Никола, Гурчесін Михаїл, Галько Никола, Муляж Лев, Налїваний Николай, Пітух Михаїл (Паньчишин).

В. 96. Завада Людвик, Волошиновський Григорій, Троян Павло, Оліяр Антін, Малик Іван, Литвин Іван, Крачковський Павло, Косяк Олекса, Цимбала Йосиф, Боднар Нестор.

В. 98. Рабада Петро, Шибунка Стефан, Мамрош Даниїл.

В. 99. Кочак Йосиф, Малицький Демко, Ковальський Стефан, Лукач Сафат, Кучів Михайло, Мазур Никола, Петрилка Іван, Чорний Стефан, Білаш Іван, Демчук Яків, Чичерський Барбарович Іван, Цап Іван, Іващишин Ілько, Синюта Стефан, Чупіль Федьо, Дюк Филип, Сенюта Петро, Петрінець Семко, Черешнявський Яків, Шийка Ілько, Добуш Іван, Тирпак Петро, Чичерський Олекса, Мариняк Йосиф, Корнова Роман, Вацлавський Михайло, Балко Григорій, Добуш Йосиф, Яків Іван, Жуковський Миколай, Кикиш Франко, Бурко Дмитро, Бурко Іван, Ковалишин Микита, Савіцький Лешко.

В. 102. Вовчко Василь, Келичай Іван, Оленик Григорій, Грицько Іван А.

В. 104. Яцина Іван, Кузів Михайло, Старух Іван, Дзубаль Михайло, Бжозовський Станислав, Боневський Йосиф, Іваніцький Стефан, Лесик Петро, Баран Николай, Траґар Петро, Чех Роман, Фрайсель Іван, Вуйцік Роман, Сорока Петро, Федорик Андрій.

В. 105. Міс Павло, Стечишин Григорій.

В. 106. Шпак Панько, Коритовська Марія, Тарновський Михайло, Каспер Йосиф.

В. 109. Ґалайда Матвій, Оліярчик Федор, Шепеляк Николай, Денис Петро.

Відділ 110 суспендований.

В. 110. Цимбаляк Михайло, Дацей Андрій, Ґреґа Федь, Гопта Михаїл, Грін Михаїл, Гайдук Олекса, Гопта Федь, Яромей Фердинанд, Костик Іван, Кучера Іван, Млей Дмитро, Мілько Йосиф, Маленкевич Пилип, Мицяк Михаїл, Прибанч Іван, Пчоляр Михаїл, Переділницький Іван, Попіщак Федор, Ілян Іван, Пелех Стефан, Роман Михаїл стар., Рабайда Іван, Смільницький Петро, Спас Френк, Санутковський Семен, Тигоч Іван.

В. 112. Николаєвич Марія (Водаль), Йостиш Матрона.

В. 121. Шлабодух Михайло, Фигло Михайло Шептак Іван, Семан Михайло, Мраз Андрій.

В. 122. Гвіздяк Зузанька, Кіча Марія.

В. 123. Кирилюк Петро, Майбук Ярема, Павлюк Михайло.

В. 125. Березовська Анна, Лиско Юлія, Талаш Текля.

В. 127. Штаба Болеслав.

В. 128. Лесь Іван, Школьніцька Таціяна, Ізворська Марія, Наймик Йосиф, Пінцура Іван.

Відділ 129 суспендований.

В. 129. Басяр Юрий, Буняш Іван, Була Іван, Чміль Петро, Цуна Панько, Чміль Михаїл, Чеклїнський Семен, Дітиняк Гнат, Добровський Йосиф, Добровський Никола, Давидяк Юрий, Ґац Юрий, Ґузий Петро, Ґузий Ілько, Ґуляш Андрій, Ґудак Василь, Горняк Іван, Горняк Михаїл, Гащиц Михаїл, Ґумза Йосиф, Ґамар Андрій, Кушнірак Михаїл, Качмарчик Іван, Коруць Юрий, Кантор Іван, Коваляк Іван, Мороз Василь, Мороз Іван, Мороз Михаїл, Оленик Іван, Прочко Іван, Прочко Андрій, Понґрач Андрей, Петруняк Андрей, Прузїнський Михаїл, Петний Стефан, Ревентович Онуфер, Ромян Михаїл, Ревентович Іван, Соґарич Іван, Сенко Іван, Стеранка Николай, Саґарич Йосиф, о. Теодорович Іван, Валко Пилип, Висканич Григорій, Валко Василь стар., Жидяк Петро, Жидяк Іван, Ханас Андрей, Барна Кирило.

Відділ 130 суспендований.

В. 130. Була Михайло, Барнецький Іван, Баранецький Андрій, Баранецький Семен, Дашинець Петро, Диґа Павло, Ґут Юлїя Кульчицька, Ґут Теодор Кульчицький, Ґут Ілько, Головатий Василь, Кльоц Николай II., Кацпан Гнат, Климкович К. Никола, Кульчицькийкий Жигайло Іван, Клоць Николай I., Крук Михаїл, Мруз Семен, Процків Стах, Патак Михаїл, Сандлак Франко, Старобранський Петро, Шелестович Ілько, Волчко К. Фльориян, Вашинець Григорій Кульчицький, Фордичка Андрей, Багній Стефан, Гриб Михаїл, Гренда Іван, Гриб Григорій, Коцюба Григорій, Маркевич Іван, Паславський Іван, Сорока Стефан, Савіцький Никола, Штокайло Григорій, Терлецький Михаїл, Васькович Кульчицький Ілько, Хроповєнт Михаїл.

Відділ суспендований.

В. 131. Берещак Марґіта, Баран Марія, Баран Марія, Ференц Анна, Ґелейда Анна, Ґордом Марія, Краль Анна, Кмет Анна, Марковчик Марія, Матрей Марія зам. Кокінда, Кавулїч Анна, Макара Марія, Мигалик Марія, Мейза Марія, Нач Варвара, Пех Марія, Пашкевич Марія, Савка Ольга, Савка Марія, Сашеска Анастазія, Шепута Гелєна, Щерба Єля, Тулай Аквила, Кевеш Нацька.

В. 133. Коритко Гринько, Легкий Дмитро, Ванат Іван, Женчук Микола, Зелененький Михайло.

В. 134. Чорес Йосиф.

В. 135. Вовк Іван.

В. 136. Козар Іван, Копко Іван.

В. 139. Віятек Лаврентий.

В. 140. Тхурик Іван, Терлецький Василь, Басьцюк Василь, Щурко Николай.

В. 141. Солик Теодор, Яворський Никола, Рось Михайло.

В. 142. Ясінський Андрій, Крохмаль Петро, Лувкович Теодор, Лесьняк Францішек, Ґолей Александер, Дзіндзьо Лесько, Лесьняк Петро, Плюта Йосиф.

В. 143. Дяків Іван, Калинєвич Йосиф, Юрчик Федор, Ляшинський Михайло.

В. 147. Сьвітила Френк, Майстрів Ілько, Франків Стефан, Войтович Дмитро, Скатницький Василь, Томашевич Яків, Стиран Яремко, Тхоліз Гнат, Михнич Теодор, Маркович Василь, Федак Михайло, Янинько Григорій, Сивий Максим, Дячула Стефан, Вавришко Олекса, Сокальський Ілько, Носак Френк, Гришко Іван, Буч Василь.

В. 148. Маркович Френк, Дуляк Дмитро.

В. 149. Ризник Гринько, Бурніцький Михайло, Ґирловський Іван, Чорний Стефан, Марошко Михайло, Концевич Теодор, Бахорський Стефан, Уніщак Михайло, Тербович Теодор, Лотоцький Петро, Губчак Василь, Плевак Стефан, Кравчишин Михайло, Джендджеристий Олекса, Пасечник Дмитро.

В. 151. Рудакевич Марія (Круба), Панчишин Катерина.

Відділ 154 суспендований.

В. 154. Демко Іван стар., Демко Іван молод., Демко Василь, Джоґан Андрей, Фечко Юрко, Фецко Іван, Ґузиї Василь, Ґузей Михайло стар., Ґузиї Михайло, Ґаушка Іван, Ґайдучок Іван, Ґамарич Юрій, Ґафінець Василь, Ґлушка Михайло, Гребін Юрий, Гудак Йосиф, Гребін Іван, Юда Василь Кондрач Петро, Косць Іван, Косць Іван, Корданич Василь, Ковач Мікула, Лукач Михаїл, Лукач Петро, Мошква Ґеза, Мічо Стефан, Марцінко Андрій, Обшатник Іван, Опшаник Іван, Ольчак Михаїл, Петришин Іван, Петришин Михаїл, Потяс Павло, Потас Юрий, Павол Василь, Сливка Станко, Стельмак Стефан, Стельмак Михайло, Слука Михаїл, Стельмак Петро, Токар Френк, Тутек Юрій, Васічак Михаїл, Васічко Іван, Войтович Михаїл, Васіль Михаїл, Задорожняк Петро.

В. 155. Лоцушанський Михайло, Костур Йосиф, Зайлік Ілько, Ковальчук Петро, Сорока Йосиф, Слиш Павло, Ґрисьо Іван, Билінський Константин.

В. 156. Ружик Анастазія.

Відділ 157 суспендований.

В. 157. Андрець Михаїл, Андрець Юрій, Більо Йосиф, Бедзик Іван, Берестецький Михаїл, Беднарчик Николай, Беднарчик Іван молод., Беднарчик Тимко, Більо Гаврило, Більо Теодор, Баричевич Іван, Біль Йосиф, Бек Антін, Цепко Алексій, Цецко Іван, Дзензель Іван, Дудра Василь, Дзибан Василь, Демків Іван, Дзендзель Василь, Филипчак Іван, Ференц Михаїл, Ґебус Михаїл, Ґаздайка Теодор, Гусак Лев, Головач Ігнатій, Галушка Дмитро, Яблонський Василь, Ятчишин Михаїл, Кардаш Андрей, Кіньо Олекса, Кіц Михаїл, Кіньо Константин, Кокодейчик Гаврило, Кіньо Василь, Калінік Василь, Кічан Іван, Кіньо Теодор, Куземко Антін, Лесьняк Кузьма, Левка Петро, Маркович Дмитро, Новак Йосиф, Пилипчак Йосиф, Павлів Михаїл, Пішко Кіндрат, Русенко Олекса, Рінка Теодор, Рахель Антін, Рак Андрій, Сірко Михайло (молод.), Сенько Олекса (молод.), Синютка Никола, Сирко Стефан, Сенько Василь, Сенько Олекса, Сенько Стефан, Сірко Михаїл (стар.), Стецура Григорій, Туняк Роман, Вархолів Дмитро, Вайс Іван, Вархолик Михайло І. стар., Завойський Іван, Зайдер Антін, Завойський Роман, Зайдель Іван, Хома Никола, Хараман Іван, Хомяк Мих., Беднарчик Афтанас, Громко Андрій, Лесняк Ґаратор, Маркович Микита, Маркович Тимко, Ноґач Гринько, Преца Антін, Пудик Тимко, Стецко Михаїл, Сирко Антін, Сенько Панько, Сінутка Григорій.

В. 158. Голинський Антоній с. Михайла, Голинський Михайло, Кніґніцький Йосиф, Петрицин Гриць, Костюк Дмитро, Семанюк Николай, Книгиніцький Володимир.

В. 160. Самборська Доська, Могила Анна.

Відділ 163 суспендований.

В. 163. Федушка Миколай, Голубець Федор Ярош Никола, Кріль Іван, Курило Михаїл, Круль Стефан, Мельник Онуфер, Махнік Андрій, Махнік Стефан, Мельник Іван, Масляк Онуфрей, Рудніцький Никола, Сивий Михаїл, Вітвицький Василь, Русенко Міляи.

В. 165. Вархоляк Михайло, Коваліцький Андрій.

В. 166. Юрчишин Николай, Фишанич Василь, Ворона Семен, Венґринович Іван.

В. 168. Лосик Кирило, Коритко Василь.

В. 169. Фаркал Михайло, Гульо Адам, Марінчак Юрко, Станко Александер, Мітерко Іван, Дубяк Андрій, Мосюрак Андрій.

В. 171. Негребецький Михаїл.

В. 173. Секерак Зузанна, Шпрох Анна.

В. 174. Гнатишак Іван (мол.), Мороза Іван.

В. 175. Стасєнко Михайло, Заяць Киприян, Романець Яким, Літнянський Степан, Копій Григорій, Крокіс Іван, Копій Яцко, Пошивак Йосиф, Пошивак Григорій.

В. 178. Захарко Анна.

В. 179. Харов Андрій, Чичула Григорій, Кушляк Антін, Стахура Параньк[illegible], [illegible] Йосиф, Салик Олекса, Ісаюк Васпль, Б[illegible]к Н[illegible]колай, Стоколоса Ірина, Стоколоса Павло, Перожок Григорій Кушляк Дмитро, Білик Андрій, Силяник Юрко, Ніщій Яків, Маґац Михайло.

В. 180. Пілшн Михайло.

В. 182. Ільків Іван, Сулій Ілько, Ільків Ілько, Ільків Катерина, Кульчицька Мілкович Юлія.

В. 186. Поступак Настя, Чекай Розалія.

В. 187. Опалюх Прокін, Демків Михайло, Теплий Йосиф (стар.).

В. 190. Мазуркевич Анастазія.

В. 192. Ґлуґовський Матвій, Било Константин, Колодій Лука, Хомич Анна.

В. 194. Волчук Никола.

В. 195. Урбан Антоній.

В. 198. Лаврів Петро, Потитинський Михайло.

В. 202. Шевчик Ірина, Дзуба Марія.

В. 205. Антонишин Федор.

В. 209. Теребецький Василь, Бохонек Михайло, Вільховий Михайло, Кравець Іван, Музика Іван, Цар Саверко, Савчинський Михайло, Сполович Михайло, Домарицький Йосиф, Добровольський Іван, Борак Ілія, Пелих Михайло, Сполович Андрій, Малацьчак Василь, Чубатий Іван, Кучаба Іван, Цап Іван, Кіц Петро, Пишко Йосиф.

В. 210. Корда Михайло, Іванків Стефан, Юревич Йосиф, Скоч Франко, Давидів Теодор.

В. 214. Потим Іван, Сава Олекса, Пукалець Іван.

В. 216. Дровняк Марія, Женеті Артуліна, Заяць Анна, Хованець Анна, Вовк Юлія, Триш Варвара, Триш Марія, Смарж Ксеня, Скімба Ева, Скуба Пелагія, Станецька Марія, Прочко Марія, Скоревич Варвара, Панько Настя, Поливка Текля, Мельнічок Ілія, Когут Настя, Коцур Марія, Коваль Марія, Капушинська Анна, Гащець Анна.

В. 217. Макогон Семко, Бойко Дмитро, Антошків Никола.

В. 218. Дубинський Іван, Гарасимів Никола, Притула Іван, Кальмук Онуфрій, Ващишин Михайло.

В. 219. Підкалицький Іван, Борко Гриць, Завойський Антошко, Бриндзя Василь, Цап Яків.

В. 221. Чорнописький Фелікс, Новосад Яким, Карпа Іван, Коцур Ілія, Давидяк Петро, Кривокульський Стефан, Пищний Іван (стар.), Яцпшин Михайло, Волошин Михайло, Доскоч Андрій.

Відділ 222 суспендований.

В. 222. Будзар Стефан, Березовський Михаїл, Білявський Андрій, Бирда Стефан, Бекер Іван, Бальокевич Стефан, Бібусяк Никола, Бібушак Іван, Чуґінка Михаїл, Цибульський Никола, Цимбала Дмитро, Цмар Андрій, Чайковський Іван, Чалак Василь, Дорунда Іван, Дудра Петро, Демчак Николай, Дзяба Іван, Давидяк Стефан, Давидяк Яцко, Давидяк Павло, Фалатович Іван, Фалатович Михаїл, Ґавра Андрій Тіма Андрій, Ґулік Іван, Ґлавацький Юрко, Горош Андрей, Голубець Николай, Гарноґа Василь, Гуменюк Михаїл, Гуменюк Дмитро, Голубник Михаїл, Гарвила Йосиф, Гуменюк Стефан, Гандяк Андрій, Гуменюк Яцко, Ящелавський Андрій, Качмарчик Йосиф молод., Кохан Михаїл, Корій Семен, Кубіля Петро, Ковіна Стефан, Качмарчик Іван, Корінець Василь, Кендерош Йосиф, Красічинський Василь, Кузнецький Йосиф, Кічула Михаїл, Козій Іван, Кучвара Іван, Коропчак Андрій, Кічула Матій, Кохан Андрій, Кухта Василь, Карнінський Антін, Лабун Дмитро, Луговий Никола, Лешко Петро, Лисковський Френк, Льоренц Йосиф, Ластовський Петро, Луговий Семань, Мильон Іван, Малєєвич Дмитро, Мельовський Павло, Матея Андрій, Маринчак Йосиф, Муха Гарасим, Мостовяк Іван, Медвідь Юрко, Мілань Юрко Мілань Стефан, Матлоґа Кость, Маргон Павло, Нипийвода Стефан, Німець Михайло, Нипийвода Никола, Овуць Іван, Пустельник Антін, Пелячик Володимир, Павловський Семен, Прибилюк Петро, Рибчук Савка, Руяк Юрко, Радик Николай, Романюк Федько, Рапач Василь, Роґа Никола, Роля Павло, Савчак Федор, Семенюк Михаїл, Слівінський Франц, Сомила Ілько, Саміла Василь, Синін Петро, Самець Петро, Стружиця Стефан, Шмиґа Михаїл, Славіцький Тадей, Шеліґа Казимир, Шубяк Никола, Щепанський Филип, Соболь Йосиф, Стравінський Кароль, Тиньо Петро, Турчак Стефан, Тройчак Стефан, Вітюк Павло стар., Вітюк Іван молод., Вітовський Ґабрик, Василь Юрій (Георгій), Вуйчик Василь, Витюк Михаїл, Віклук Олекса, Василишин Николай, Василишин Михаїл, Хоник Олекса, Хромик Михаїл, Хорват Іван, Землядук Григорій, Заґуніч Петро, Заґуннч Фелікс, Завіцький Іван, Ґаргай Михайло, Корбак Михайло, Качмарчик Наталка, Качмарчик Іван, Кульматицький Тома, Кресена Олекса, Ластовський Іван, Левчік Федор, Періг Максим, Роман Іван, Хромняк Михаїл, Хромяк Іван.

В. 223. Мозола Михайло, Федю Михайло, Вацик Михайло, Винник Михайло, Гаврилич Іван, Верешній Іван, Масляний Павло, Вацлавський Юрій, Копяк Михайло, Коцаба Франко, Кузьмінський Григорій, Адамович Михайло, Ярош Никола, Нагребецький Михайло.

В. 224 Дрімак Андрій, Сулін Йосиф, Сулин Михайло, Сулин Мацко, Сулин Іван.

В. 225. Демко Іван, Чарнецький Михайло, Козак Михайло, Кульчицький Михайло, Мазур Василь, Коваль Григорій, Чернецький Микола, Канюк Михайло, Мартинів Йосиф, Паращик Василь.

В. 227. Дуда Стефан, Слюсар Іван, Козловський Павло, Добуш Ілія.

В. 228. Лобас Юстина (Жилич), Скрипак Магдалина.

В. 229. Николишак Юрко, Ворожбит Петро, Свінчицький Дмитро, Гусениця Анна, Бойко Михайло, Смаш Лукач, Зубаль Іван, Симко Александер, Полько Іван, Полковський Франко, Мельник Михайло, Кира Василь, Кокус Мартин, Яцків Михайло, Бандра Іван.

В. 230. Синишин Гринько, Синишин Микита, Гарматій Тимко.

Відділ 231 суспендований.

В. 231. Бойко Семен, Бетруш Василь, Бутрій Никола, Ціпко Дмитро, Ціпко Іван, Добжанський Григорій, Довжиняк Василь, Фріц Іван, Іванчик Михайло стар., Іванів Іван стар., Іванів Михаїл, Кордис Гнат, Коваль Петро, Копач Гриць, Кордис Михаїл, Крамарчик Андрій, Кочан Ілько, Кордель Тоний, Лахман Лука, Лукач Василь, Лукач Олекса, Маґера Василь, Патішняк Никола, Присташ Петро, Подчашпй Іван, Подчашпй Йосиф, Панчишин Кость, Стецула Василь, Сагай Никола, Соболовський Іван, Шпук Марія, Шпук Павло, Шпак Никола, Воловець Іван, Воляр Михайло, Волошин Кіндрат, Волошин Іван, Возьний Федьо, Возняк Федьо, Зубар Онуфрей, Хміль Василь, Халак Дмитро, Халак Федор, Халак Стефан, Федаш Федь, Дзідзіняк Катерина з Лисишиних, Перожак Йосиф, Семців Василь, Тузик Михайло, Зубар Григорій.

В. 235. Дідич Йосиф, Кійовський Йосиф, Кушнір Павло, Масний Антоній, Куземка Михайло.

В. 236. Нагребецька Павлина, Савкулич Катерина.

В. 237. Звіжанський Йосиф, Багрій Антоній, Куцопій Григорій, Мисак Григорій, Бандирський Тимко, Хомин Йосиф, Блашкевич Григорій, Кінька Іван, Вишиванюк Федор.

В. 238. Москаль Анна, Солек Анна, Бліщ Василь, Кушвара Стефан, Зоммар Прокіп.

В. 239. Швайка Гелена, Швайка Никола, Кость Іван, Джуґан Андрій, Ґела Андрій, Філь Петро.

В. 245. Наконечна Катерина, Бірбан Хаврона, Сабат Йосиф, Слобіцький Франко, Милява Марцін, Калат Іван, Салиґа Михайло, Савчак Розалія, Денько Онуфрій, Боярський Йосиф, Намістник Павло.

В. 246. Сирота Лукіян, Гарматюк Антін, Лех Андрій, Антонів Марія, Коць Петро, Москалюк Пилип, Колтонюк Максим, Коцко Гринь, Гаврилюк Василь, Мартинів Іван, Снодарик Василь, Присяжник Антін, Гевко Микола, Москалюк Роман, Малішевський Юрко, Притула Григорій, Федорович Василь, Гудима Марко, Дудка Николай, Гудима Павло, Юзів Михайло, Москалюк Андрій, Труш Мілян.

В. 248. Сум Анна, Якубів Іван, Будзик Франціщка, Гачак Іван, Білінський Ігнатій, Деткун Михайло, Ковальський Дионозій, Маньків Іван, Заяць Матвій, Будзик Іван, Якубовський Гнат, Шум Франко.

В. 249. Проняк Михайло.

(Конець буде).

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до відома членам Головного Уряду Українського Народного Союза, що надзвичайне засіданє Головного Уряду відбудеть ся в середу, дня 20-го січня 1915 р. в домі Українського Народного Союза, 83 Ґранд Стр., Джерзі Сіти, Н. Дж., на котрім то засіданю кождий Головний Урядник має бути присутним. Засіданє розпічнеть, ся 20-го січня 1915 р. о годині 9-тій рано.

Дано в Макаду, Па., 12-го січня 1915 р.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома членам У. Н. Союза, що від часу уведеня нової реформи в житє, т. є. від 1-го січня 1915 р., запомоги за невилічиму слабість, утрату ноги, руки і ока буде уділяти ся потерпівшим членам з фонду убогих, на котрий то фонд кождий член платить по 5 цнт. місячно. Згідно з приписами статута Укр. Нар. Союза запомогу буде уділювати ся потерпівшим в сумі від $50.00 до $200.00 в однім випадку.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 12-го січня 1915 р.

Гол. Уряд Укр. Нар. Союза.

ОГОЛОШЕНЄ.

На річнім мітінгу Укр. Тов. „Вільних Козаків міста Львова" вибрано на своїх річних зборах, відбувшись ся дня 26. грудня м. р., слідуючий уряд на 1915 р.: Я. Олинців, предс.; П. Проконів, заст. предс.; Д. Савіцький, кас.; М. Савіцький, заст. кас.; І. Шуль, фін. секр.; Н. Мороз, рек. секр.; Контрольна комісія: Н. Василишин і П. Ружак; тростіси: Т. Прудиус, Я. Олинців і Д. Савіцький; бібліотекар: Т. Прудиус, заст. П. Попадин; надз. хорих: П. Дідух і Т. Пригода; господарі галі: Д. Баляс і М. Назарко; атаман: М. Миколів. В справах Тов. „Вільних Козаків міста Львова" належить відноситись до рек. секр: Nicholas Moroz, 182 Ave. B., N. Y., а також до предсідателя: Яким Олинців, 167 E. 2-nd St., N. Y.

ПОЗІР!

Товариство „Запорожська Січ", від. 330 У. Н. С. в Літл Фолс, Н. Й.

уряджує

ДНЯ 23. СІЧНЯ В СУБОТУ

о 6. год. в вечер представленє

„ВЕФЛЕЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП"

на словенській гали, ч. 75 Джерман Стр. під проводом п. Т. Кольовського.

На представленю буде грати банда Товариства „Запорожської Січи".

Запрошуємо Братства і Товариства з поблизких плейзів.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Уряд:

Ілько Вітенюк, голова;
Ф. Снібінський, секр.;
Ф. Боднар, кас.

9

ПОЗІР МОНЕССЕН! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ ДНЯ 24. СІЧНЯ 1915

відограють школярі русько-української школи в гали при 8-мій ул., в Монесен, Па. представленє

ТАРАС ШЕВЧЕНКО ДИТИНА

у двох сценічних образках.

Дітий виступає 19-теро, а решта деклямації.

Се представленє представляє Тараса в молодім віці, як то він ходив до зелізних стовпів, котрі підпирали небо і т. д. Просить ся Вас, дорогі Родимці, не пожалуйте часу, а прийдіть всі як один, бо та штука дуже красна і поучаюча. Дохід призначений на місцеву школу в Монесен, Па.

Початок о 7-мій год. вечер. Вступ 25 цнт.

Режісер дякоучит.: С. Лабойко.

7

ПОЗІР! ПОЗІР!

Заходом Тов. Запр. Січ і Тов. Боян в Обурн, Н. Й.

відограє ся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31. СІЧНЯ 1915.

в гали С. Кащака, 135 Вашінґтон Ст., Обурн, Н. Й. Драматичне представленє в 5. діях зі співами і танцями П. М. Старицького

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

ДІЄВІ ОСОБИ:

Охрим Шурай .... М. Полянський
Вустя, його жена .... Н. Н.
Маруся, їх дочка .... З. Ґромчевська
Грицько Шандура, молодий чумак .... М. Чорний
Дарина, його сестра .... М. Булас
Хома, старий пар. горбатий .... А. Бурий
Потап, парубок .... С. Паньківський
Галина Шенюва, богацька дівка .... Л. Воробець
Дмитро, підпарубочий .... О. Саварин
Степаніда, хазяйка на вечерницях .... М. Орищин
Баба ворожка .... Н. Н.
І. Парубок .... Гр. Бешлей
ІІ. Парубок .... С. Ґодзяк
І. Дівчина .... Н. Строцька
ІІ. Дівчина .... Е. Кудеравець

Парібки і Дівчата.

Режісер і управитель хору: п. **Мирон Сокільський.**

Орхестра В. Бішопа.

Вступ від особи 25 цнт., для дітий 5 цнт.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕР.

Дохід з представленя призначений для вдів і сиріт в старім краю, котрі полишились в біді і нужді. Тож прийдіть на представленє громадно.

9 **КОМІТЕТ.**

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Хто ще не має старо-красвих календарів, нехай ніде не вдає ся тільки до нашого складу!

У нас є дуже цікаві сегорічні календарі з описами з поля війни, богато ілюстровані:

Приятель Жовніра	**45 цнт.**
Загальний календар	**85 цнт.**
Хлібороб	**45 цнт.**
Пресьвята Родина	**40 цнт.**

Календарі тутешні такі находять ся:

Календар У. Н. Союза, богато ілюстрований, з описами теперішної війни і многими інформаціями. Ціна	**60 цнт.**
Календар Сирітського Дому з 300 ілюстраціями і описом війни. Ціна	**60 цнт.**
Календар Українська Родина, містить історію України-Руси, дуже цікавий для кождого Українця. Ціна	**50 цнт.**
Лісти страт з урядового спису убитих і ранених Русинів у війні від початку аж до сего часу. Доси вийшло 2 лісти. Понад 6000 імен. Ціна за одну лісту	**15 цнт.**

У нас находить ся великий вибір книжок ріжного рода. Гроші посилайте на моні-ордер. При всяких запитанях просимо надіслати 2 цнт. почтову марку.

Пишіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA,
463 N. Halsted Str. near Milwaukee Ave.
Chicago, Ill.

ПАННА ІНТЕЛІҐЕНТНА, з посагом, бажаває заключити умову до супружества з мужчиною інтеліґентним, а найрадше з бизнесістом. Фотоґрафія пожадана. Зголошеня листовно на адресу: G. D., 312 15th Ave., Newark, N. J. 7

5-АКРОВА ФАРМА чиста з забудованем, на Руській Кольонії в Мілвіл, Н. Дж., лише за $300 Адресувати до: Stefan Multan, 4 W. Oak Str., Millville, N. J. 7

РОДИМЦІ! КОЛЯДУЙТЕ „НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ"!

ВІЙНА КІНЧИТЬ СЯ!

ВОЄННИЙ ОБРАЗ ПАМЯТКОВИЙ, ДУЖЕ ЦІКАВИЙ І ГАРНИЙ ВРАЗ З МАПОЮ ВОЄННОЮ ПРОДАЄМО ЗА 1 ДОЛЯРА.

Пришліть 1 дол., а ми Вам зараз вишлемо.

Моні-ордери виписуйте: 1 в.м. 11

EUROPEAN MAP CO.,
6 Wall St., Room 118. New York, N. Y.

Війна! Читайте!

На 128 стр. друку вийшла книжка

З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ,

що ділось і дієсь в нашім рідним краю.

Докладний опис кождого галицького повіту. Урядовий спис убитих, ранених і полонених жовнірів з місцевостями приналежности.

Книжка дуже важна і цікава, повинна знаходитись в кождій хаті.

Замовленя слати моні-ордером або стемпсами. Канадийських марок не приймаєсь. Книжка висилаєсь сейчас. **Ціна з пересилкою 45 цнт.**

Адресуйте або приходіть на адресу: 90—10

RUSKA KNYHARNIA
168 E. 4 Street, New York, N. Y.

Повідомляю Вп. Родимців про наш великий склад і гуртовну продажу

Бриндзї

Замовленя посилати на адресу: 5—9

J. FERENC,
405 E. 60th St., New York, N. Y.

РОДИМЦІ! ПРИ ВСІХ НАГОДАХ ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Воєнні образки через побільшаюче шкло виглядають як на яві.

Фотоґрафії зняті на поли битви, приладжені до стереоскопу представляють вірні сцени з теперішної европейської війни.

Стереоскоп (побільшаюче шкло) коштує 60 цнт.
24 воєнні образки 30 цнт.

Хто пришле $1.00, то може вибрати собі ще одну серію із слідуючих видів:

24 Карток: Італійсько-турецька війна
25 Карток: Балканьсько-турецька війна
25 Карток: Російсько-японська війна
25 Карток: Воєнні кораблї і житє матрозів Вуйка Сема.

Кожда серія коштує 30 цнт. За $1.00 вишлемо товару на $1.20 і оплатимо почту. Замовляйте у

RUTHENIAN BOOK STORE
701 W. Lackawanna Ave. Scranton Pa.

КАЛЄНДАРІ НА РІК 1915.

Замовляйте тепер, коли хочете взагалі мати руські календарі з краю! „Пресьвята Родина", „Мариянський" і „Хлібороб" по 30 цнт.; „Загальний" 90 цнт. Хто замовить два календарі або більше отримає стінну мапу Европи вартости 25 цнт. за дармо.

МАРІТ КОСТІВ,
71 Sussex St., Jersey City, N. J.

РУСИНИ УКРАЇНЦІ!

РОЗУМІЙТЕ КЛИЧ СВІЙ ДО СВОГО!

В моїй реставрації дістанете всякого рода смачні потрави, обід або вечера від 15 цнт. в гору.

Приходіть на адресу:

ПИЗИК,
171 E. 4th Str., близько евні A, **NEW YORK, N. Y.**

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

можна дістати отсі книжки:

Американець	15 ц.
Америка	15 ц.
Бери та читай	30 ц.
Весела книжочка	35 ц.
В неволї темноти	25 ц.
Вертеп	5 ц.
В старім і новім краю	25 ц.
Гостина сьв. Николая	10 ц.
Два брати	15 ц.
Доля галицької сироти	5 ц.
Дещо про звірята	30 ц.
Дещо про права і суди	10 ц.
Дорога до сьвідомости, ч. І.	10 ц.
Дорога до сьвідомости, ч. ІІ.	10 ц.
Еміґрант	15 ц.
З кого ся насьмівають, з того люди бувають. — Посол Петришин.—Модний адвокат	10 ц.
За сестрою	35 ц.
З ріжних нив	15 ц.
Житє і Твори Івана Франка	10 ц.
Житє, зарібки, орґанізації	15 ц.
Журавлї	15 ц.
Жіночий язик. Невдалий линч	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки за циґанів	10 ц.
Казки про жидів	15 ц.
Книжочка рахункова	30 ц.
Коротка історія Руси	10 ц.
Марія	10 ц.
Многострадальний народ	20 ц.
Навернений грішник	20 ц.
Народний рух	20 ц.
Напад на Січ	5 ц.
Оповіданє про Алі Бабу і сорок розбійників	20 ц.
О підземних скарбах	25 ц.
Оповіданя про заздрих Богів	10 ц.
Початки козаччини	20 ц.
Під прапором свободи	30 ц.
Пісні про Канаду і Австрію	40 ц.
Пісні під нотами	35 ц.
Принц і нуждар	50 ц.
Покуса	10 ц.
Промови, деклямації і желаня на хрестинах, заручинах і весілю для кумів, старостів і дружбів	10 ц.
Про кінець сьвіта	15 ц.
Про нутро землї	25 ц.
Різдвяна ніч	20 ц.
Руський штукар	50 ц.
Рицар і смерть	5 ц.
Розмова Поляка з Русином	10 ц.
Релїґійні віровання старинних народів	20 ц.
Русько-анґлїйський тлумач	60 ц.
Слово ч. 5	15 ц.
Слово ч. 6	15 ц.
Смерть	15 ц.
Степові люди	15 ц.
Страшна пімста	20 ц.
Страйк	20 ц.
Стріляй на смерть!	15 ц.
Тарас Шевченко	20 ц.
Товариска ворожка	15 ц.
Хлопська доля	5 ц.
Хто з чого жиє?	15 ц.
Через кордон	15 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
Які то є люди на землї?	50 ц.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІЙНА! ВІЙНА! ВІЙНА!

Лиш за 35 центів почтовими марками вишлемо Вам 50 найновійших фотоґрафічних репродукцій і докладну мапу терену війни Австрії, Росії, Франції і Німеччини з образками цісарів і ґенералів. Адресуйте до: 4в-

ORIOL CO.,
140 Liberty St., New York, N. Y.

РУСЬКИЙ ЛЇЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокраєвого християнського лїкаря.)

Се лїчниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лїчать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестудженє, западенє легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і жепщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран, лишай і скірні викиди. Лїки виробляють ся під доглядом лїкаря і з вибраних зіля привезених зі старого краю. Лїкар говорить по руськи.

Інститут отворений що-дня від рана до 7-ої вечером і виключаючи неділь.

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
(передтим Nebiros Medical Cure.)

4 вс—15

ДИВИСЬ! ДИВИСЬ! ДИВИСЬ!

Не терпіть більше! вилічуєм в сухіт, недуг утроби, нирок, жолудка, ревматизма, опареня, рани, нервові слабости, глухоту, слабости очий і инші долеглпвости. Виказуємось доказами вилїченя від 4 ох до 6-ох тижнів.

MOUTAIN VIEW SANITARIUM
4-9 **SEYMOUR, CONN.**

НОВІСТЬ! НЕБУВАЛЕ!

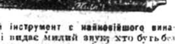
„Сьміюча Камера", показує особи у всіляких видах, грубих худими а худих грубими. Сим апаратом розвеселите ціле товариство. Ціна лиш 35 цнт.

Висилайте моні-ордери або марки до:

INTERNATIONAL ART CO., Dept. S. D.
702 E. 176th St., New York, N. Y.

4в—

КОЖДИЙ МОЖЕ ГРАТИ НА СІМ ФЛЄТІ.

Сей інструмент є найновійшого винаходу і видає милий звук; хто будь без науки може грати, п сли висиланих враз з флєтом вказівок. В кільких хвилях наберете вправи. Грайте в хаті на бали і забавах. Незбувайте вільні хвилї на нічім. Ціна враз з пересилкою лиш $1.75. Гроші висилайте моні-ордером до: 4в

ORIOLE CO., Dept. S. D.
140 Liberty St., New York, N. Y.

НЕ КУПУЙ НІҐДЕ -- ПИШИ ДО НАС!

$25 ҐВАРАНТОВАНА ГОДИНКА за $5.75

і на додаток додаємо

11 дарунків до кождої годинки ДАРОМ

Даром все висилаємо до огляненя.

Єсли хочеш купити 25-долярову годинку по нашій спеціяльній ціні за $5.75 і в додатку до годинки одержати тих 11 дарунків ЗА ДАРМО, то витни се оголошенє і пришли його до нас разом з твоєю правдивою адресою як також 25 цнт. в почтових марках задатку, аби ми були певні, що дійсно хочеш купити, а ми тобі зараз вишлемо гарну 14К грубо позолочену мужеську або дамську годинку з найліпшим сьвітовим верком (осередком) з фабричною ґарантією на 20 літ, а в додатку дамо **ЦІЛКОВИТО ДАРОМ** 14К грубо позолочуваний ланцушок до годинки, компас, гарну шпильку до краватки, спінки до маншетів, золоте фонтенове перо, 3-долярову бритву з найліпшої анґлійської сталї, пасок до бритви, французький мармурок, металеву милярку, пендалик як також 38-калїбровий револьвер зроблений з найліпшої арматньої стали вартости 6 долярів. **Годинку разом з тими 11 дарунками вишлемо даром до** огляненя. Коли все те оглянеш і будеш цілковито вдоволений, то доплати решту **$5.50 за ту знамениту годинку**, і малі кошти за пересилку дарунків, в противнім разі не потребуєш платити ані цента і ми тобі віддамо твої марки.

Та незвичайна офферта є тільки на короткий час, отже не купуй ніґде жадних годинок, тільки подивись перше на наш знаменитий товар, котрий посилаємо до огляненя даром, а будеш нам вдячний. Ми запевнюємо що жадна компанія в Америці не може дати так доброго товару і так танько як ми даємо. — **УВАГА:** Марок канадійських не принимаємо, як також всі замовленя з Канади мусять бути з гори оплачені. Всі замовленя просимо посилати до: 4вс-

UNION SUPPLY COMPANY, Dept. 309, **ST. LOUIS, MO.**